

Erik Bonk: Första Maj-tal 2020

Talare

Erik Bonk
Generalsekreterare för SAC
Syndikalisterna, Stockholms LS

Datum

1 maj 2020

Plats

Stockholm

Omständigheter

Under rådande coronapandemi gällde demonstrationsförbud, vilket även gällde på första maj. F.d Generalsekreterare Erik Bonk höll därför tal online.

- 1 Ingenting är sig likt. Massuppsägningar. Smittrisk. Demonstrationsförbud.
Men allting är som vanligt: Arbetare tar den hårdaste smällen i krisen.

- 5 I 40 år har vi samlats här, men idag är det första maj 2020. Vår rörelse för
demokratisk, facklig organisering är viktigare än någonsin. Vi fyller inga gator
idag, men kampen för bättre villkor pågår på arbetsplatserna varje dag. Vi
tillbringar hälften av våra vakna liv på jobbet och hur vi tillbringar den tiden
avgör många aspekter av våra liv. Inte bara individuellt, utan även som samhälle.

- 10 Arbetar vi med så dålig skyddsutrustning att vi riskerar liv och hälsa på arbetet?
Arbetar vi för så lite att vi inte har råd med anständiga bostäder eller att köpa de
produkter vi själva tillverkar? Är våra anställningar så osäkra att vi inte vågar
påtala problem för ledningen? Är arbetet vi utför till gagn eller till last för
15 samhället i stort?

- Arbetsplatskamp handlar om så mycket mer än lönenivåer och arbetstider. Det
handlar om samhällsdemokrati. Om vem som har den legitima beslutsmakten.
Kungars och diktatorers oinskränkta makt över alla andra har historien sedan
20 länge dömt ut som illegitim. Den enskildes makt över de många har vi
gemensam förkastat. Istället är det demokratin vi hyllar som den enda legitima
makten. Men hur ser det ut på arbetsplatsen? Hur fungerar näringslivet?

- Förutom att de få som äger bestämmer över de många som arbetar återfinns den
25 reella makten hos diverse bolagsstämmor. Och i bolagsstämman har alla som
äger rösträtt, beroende på hur mycket de äger, den som äger mest bestämmer
mest, alldeles oavsett om den någonsin varit på arbetsplatsen eller på orten där

den ligger. Kapitalismen är äldre än välfärdsbegreppet och äldre än tanken om
människliga rättigheter. Kapitalismen handlar inte primärt om byteshandel
30 mellan jämlika parter utan om att äga eller att inte äga, att ägas eller inte ägas.

Under coronakrisen är det som vanligt arbetarklassen som får ta den hårdaste
smällen, samtidigt som det är vi som står i fronten mot denna smitta. De rikas
applåder mättar inga munnar, men arbetarnas kamp räddar liv. I många länder
35 stiger en vrede mot de rikas plundring av de gemensamma tillgångarna. Att
privatiseringar av vården kan vara livsfarliga kan nog de flesta arbetare idag hålla
med om. Att näst intill rättslösa anställningsformer skapar otrygghet, har även
det blivit tydligt under krisen. Samtidigt kräver Svenskt Näringslivs företag 300
miljarder av skattebetalarna och fortsätter på sina håll ge aktieägare avkastning
40 på vinsten.

I bästa fall förändrar krisen vår syn på samhället. Vi måste gå ihop för att
säkerställa att karensdagen inte kommer tillbaka, att a-kassornas generösa regler
fortsätter gälla, att vårdpersonal får den samhällsstatus och de resurser de
45 förtjänar, att vi som samhälle fortsätter sätta folkhälsan högre än privata
vinstintressen.

För i bästa fall kan corona lära oss att värdesätta och hylla de som anstränger sig
för att driva alla uppåt, som lyfter samhället snarare än sig själva. Den som lever
50 får se, och den som ser måste kämpa för en bättre morgondag för alla.

Källa

<div>Transkriberat från videoinspelning: Första Maj-tal 2020, publicerad på YouTube, uppladdad av SAC
Syndikalisterna, 1/5 2020 (Transkriberat 23/9 2026) </div>

55 Taggar

Fackförbund, Politiska tal, SAC, SAC Syndikalisterna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/erik-bonk-forsta-maj-tal-2020>

60

65